kampe žvaigžde dviejų šakelių vainike, pagaminta Sankt Peterburge.

Pagal bendrą pilkapio struktūrą ir radinius pilkapį galima datuoti viduriniuoju geležies amžiumi.

PADUOBĖ–ŠALTALIŪNĖ GROUP 3 BARROW CEMETERY

In 2003 in the barrow cemetery of Paduobė-Šaltaliūnė (Švenčionys district) group 3, barrow 13 suffering from destroyal was explored. The barrow was 12 m in diameter, 0.6 m high, with fragments of stone circle and with oblong, curved pits around the burial mound. The remainder of a destroyed cremation was found in the barrow. Outside the ditch of barrow, there was found a pit of 5.5–6 m in diameter and 0.6 m deep (site of cremation?) with a prominent layer of firesite and ashes. Deeper in a part of pit one can clearly see burnt-out sand sterile soil and the southern part of pit filled by large stones. By general structure of barrow and findings, it can be dated back to the Middle Iron Age.

JAŠIŪNŲ (GELOŽĖS) PILKAPYNAS

Valdemaras ŠIMĖNAS

2003 m. VU tęsė 2000–2002 m. pradėtus Jašiūnų (Geložės) pilkapyno (A1036) (Šalčininkų r., Jašiūnų sen.) archeologinius tyrimus (žr. *ATL 2000 metais,* V., 2002, p. 77–79; *ATL 2001 metais,* V., 2002, p. 97–99; *ATL 2002 metais,* V., 2005, p. 80–82). 2003 m. buvo ištirti du kvartalinės linijos ardomi pilkapiai pilkapyno R ir V dalyse (iš viso ištirtas 200 m^2 plotas).

2003 m. tirtas pilkapis 6 (pagal T. Šidiškio planą – pilkapis 105) yra ŠR pilkapyno dalyje, 65 miško kvartalo Š dalyje, ant kvartalinės linijos. Jis buvo 7 m skersmens su 1 m aukščio smėlio sampilu. Paviršiuje buvo matomas 0,8–1 m pločio ir apie 20 cm gylio žemėmis užslinkęs griovys. Sampilo V pusėje griovys turėjo 0,7 m pločio tarpą – „įėjimą".

Tyrimų metu kapų pilkapyje 6 nerasta. Nerasta net atsitiktinių degintinių kaulų ar radinių. Po visu sampilu ant pagrindo išryškėjo 10–15 cm storio tamsios žemės su smulkiais degėsiukais pirminio žemės paviršiaus dėmė. Jokių perkasimų joje nepastebėta. Nukasus pirminį paviršių pilkapio centre kv. E–4 išryškėjo tamsesnės žemės ovalo formos kontūras. Jis 140x80 cm dydžio, ištęstas R–V kryptimi. Tačiau jo būta tik 8 cm storio – giliau buvo įžemis. Dar viena tamsesnės žemės dėmė išryškėjo kv. A, B–6. Jos dydis – 70x60 cm. Padarius dėmės pjūvį paaiškėjo, kad tai galėjo būti sutrūnijusio kelmo vieta. Kontūras išnyko 50 cm gylyje. Išvalius sampilą juosusį griovį, jokių radinių, kapų ar laužaviečių požymių nepastebėta. Griovys siekė apie 55–60 cm gylį nuo pirminio žemės paviršiaus. Tik kv. A–7 griovio dugne ant įžemio buvo rasti trys nedideli akmenys. Jie gulėjo paskirai ir jokios konstrukcijos nesudarė.

Pilkapis 7 (pagal T. Šidiškio planą pilkapis 17) yra pilkapyno ŠV dalyje, 62 miško kvartalo P dalyje, ant kvartalinės linijos. Jis buvo 8 m skersmens su 1,1 m aukščio smėlio sampilu. Paviršiuje buvo gerai matomas 1–

1,2 m pločio ir 20–70 cm gylio žemėmis užslinkęs griovys. Sampilo R ir V pusėse griovys turėjo 2 ir 1,2 m pločio tarpus – „įėjimus".

Nuėmus velėną ir pilko miško dirvožemio sluoksnį iki 10 cm gylio, atsidengė pilkapio sampilas, supiltas iš geltono smėlio. Kasant sampilą nieko nerasta, nepastebėta ir degintinių kauliukų. Centrinėje pilkapio dalyje, 105 cm gylyje nuo aukščiausio sampilo taško, pasiektas 10–15 cm storio tamsios žemės su smulkiais degėsiukais – pirminio žemės paviršiaus – sluoksnis. Jis buvo 8–10 cm storio. Jokių perkasimų jame nėra. Išvalius sampilą juosusį griovį, jokių radinių, kapų ar laužaviečių požymių nepastebėta. Griovys siekė apie 60 cm gylį nuo pirminio žemės paviršiaus.

Pilkapynas priskirtinas Rytų Lietuvos pilkapynų grupei ir datuotinas viduriniojo geležies amžiaus pabaiga – vėlyvuoju geležies amžiumi. Pilkapyne ant kvartalinės linijos dar yra vienas aukštas pilkapis. Ta pati kvartalinė linija palietė ir vienintelį pilkapyne pailgąjį pilkapį, esantį prie tirto pilkapio 6. Dar du pilkapiai iš dalies pažeisti keliuko, esančio į P nuo kvartalinės linijos. Ateityje pilkapyno tyrinėjimus numatoma tęsti.

JAŠIŪNAI (GELOŽĖ) BARROW CEMETERY

In 2003 in the Jašiūnai (Geložė) barrow cemetery, VU explored two barrows, which by their equipment are datable from the end of the Middle – Late Iron Age.

SANTAKOS PILKAPIAI

Vykintas VAITKEVIČIUS

2003 m. LII tęsė kvartalinės linijos žalojamų Santakos pilkapių (Vilniaus r., Buivydžių sen.) tyrinėjimus (žr. *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 83–85; *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 102–105; *ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 82–85). Ištirti pilkapiai 5 ir 6 (pagal detalųjį pilkapyno planą – 86 ir 87) buvo centrinėje pilkapyno dalyje, į PV nuo anksčiau tirtų pilkapių 1, 2, 3 ir 4.

Pilkapis 5. Išlikusi sampilo dalis buvo 3,4x5,3 m dydžio, 0,3–0,5 m aukščio. Sampilo PR dalis buvo seniai sunaikinta 3,5 m pločio kvartalinės linijos.

Sampilas piltas iš geltono, vietomis balkšvo arba rusvo smėlio be žvyro ir smulkių angliukų. Pirminis jo aukštis nežinomas, tyrimų metu virš pagrindo siekė 0,4 m. Sampile atsitiktinai rastas lipdytos keramikos lygiu paviršiumi puodo pakraštėlis. Pilkapio pagrindas – pilkšvas su angliukais, vietomis gausiais degėsiais maišytos žemės sluoksnis, po sampilu aptiktas vidutiniškai 0,45–0,55 m gylyje. Jo storis svyravo nuo 8–9 cm iki 18 cm.

Pilkapio vainikas kompaktiškas, palyginti gerai išlikęs, tik R pusėje suardytas kvartalinės linijos. Įrengiant vainiką virš pagrindo buvo sukrauta viena eilė didesnių, vidutiniškai 27x42x16, 24x33x26 cm dydžio akmenų eilė. Iš viršaus ši eilė ne visiškai tvarkingai buvo apdėta mažesniais, vidutiniškai 10x16x9, 15x22x13 cm dydžio akmenimis. Atstumas tarp vainiko akmenų Š–P kryptimi vidinėje pusėje siekė 3,6 m, R–V – apie 3,2–3,4 m